

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด” นั้นเป็นการวิเคราะห์ถึงวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตขององค์กรหนังสือพิมพ์ เพราะในขณะที่มีหนังสือพิมพ์บางฉบับไม่สามารถดำรงสถานภาพอยู่ได้ แต่ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดกลับสามารถดำเนินธุรกิจด้านสิ่งพิมพ์ในลักษณะที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างเห็นได้ชัด ทั้ง ๆ ที่ใช้เวลาเพียงไม่ถึง 5 ปีเท่านั้น

ดังนั้นจึงได้ศึกษารายละเอียดในองค์กรข่าวสดทุก ๆ ด้าน ทั้งการบริหารองค์การ การผลิต ตลอดจนการจัดการต่าง ๆ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ออกแบบสอบถามกับพนักงานในองค์กร ศึกษาจากข้อมูลเอกสารของทางบริษัท ตลอดจนค้นคว้าวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ และเป็นผู้ร่วมสังเกตการณ์ในองค์กรด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำรายละเอียดข้อมูลทุก ๆ ด้านมาวิเคราะห์หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ทั้งนี้นอกจากการวิจัยในส่วนขององค์ประกอบด้านองค์กรแล้ว ยังได้วิจัยในตัวหนังสือพิมพ์ข่าวสดอีกด้วย โดยวิจัยรูปแบบ เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ข่าวสดในช่วงระยะเวลาตั้งแต่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2533 จนถึงสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ.2538 ซึ่งในการวิจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบนี้ไม่ได้มีการวิจัยหนังสือพิมพ์ข่าวสดทุกฉบับตั้งแต่ระยะเวลา 5 ปีแต่วิเคราะห์วิจัยระหว่างช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา เปลี่ยนแปลงคอลัมน์และระยะเวลาใกล้เคียงกับที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เท่านั้น

การวิจัยครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีการพัฒนาองค์การและการบริหารธุรกิจหนังสือพิมพ์ เนื่องจากถือว่าข่าวสดเป็นองค์กรที่มีพัฒนาการและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อ

ให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ ทั้งนี้องค์กรด้านสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันนี้เป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้วย จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการหรือภาวะตลาด

การวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามวิจัย คือ

1. การขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดในด้านการตลาด ด้านเนื้อหา และด้านองค์กร มีลักษณะพัฒนาการอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างต่อไปนี้มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดและมีส่วนเสริมสร้างอย่างไร

ปัจจัยภายใน

- โครงสร้างการบริหารองค์กร
- นโยบายและแนวทางด้านการตลาด กลยุทธ์ต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายข่าว
- เทคโนโลยีการผลิตหนังสือพิมพ์

ปัจจัยภายนอก

- ตลาดผู้อ่าน
- เหตุการณ์ข่าว
- คู่แข่งขัน
- สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

สรุปผล

ผลการศึกษา “วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด” พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการขยายตัวในด้านต่าง ๆ มากมาย ดังนี้

การขายขาด้านองค์กร

องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งเรื่องของโครงการสร้างการบริหารงาน ที่เปลี่ยนทีมผู้บริหาร กองบรรณาธิการ ตลอดจนการขายขาด้านของทรัพย์สินองค์กรไม่ว่าจะเป็นที่ดิน อาคาร ทรัพย์สินเงินทอง รายได้องค์กร จำนวนบุคลากร แทนพิมพ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ล้วนแต่มีการพัฒนาขายตัวขึ้นทั้งสิ้น

การขายขาด้านการตลาดและจัดจำหน่าย

การขายขาด้านนี้เห็นได้ชัดเจนจากการที่ขอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ข่าวสดเพิ่มขึ้นอย่างมากในระยะเวลา 5 ปีที่ดำเนินการ โดยเฉพาะระหว่างปี พ.ศ.2537-2538 ที่มีอัตราการขายขาด้านการจำหน่ายสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 261.79 และ 231.41 ตามลำดับ นอกจากการขายขาด้านขอดจำหน่ายแล้ว ในส่วนของตัวแทนจำหน่าย (Agent) ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องตามไปด้วย โดยเฉพาะในตลาดต่างจังหวัดนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยในปีพ.ศ. 2535-2536 มีอัตราการเพิ่มที่เท่ากันคือร้อยละ 5 ส่วนในปีพ.ศ. 2537 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 และในปีพ.ศ. 2538 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10

การขายขาด้านเนื้อหาและรูปแบบ

เนื้อหาและรูปแบบของหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อต้องการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคข่าวสาร หนังสือพิมพ์ข่าวสดจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหนังสือพิมพ์จากเดิมที่เพียง 16 หน้า เป็น 24 หน้าและ 32 หน้าตามลำดับ โดยแต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนหน้า เนื้อหาในการนำเสนอข่าวจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ด้วยการเพิ่มในส่วนฉบับเช้า ข่าวเบ้า คอลัมน์ที่น่าสนใจอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเปลี่ยนแปลงสีสัน ขนาดหัวหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เป็นที่ดึงดูดใจของผู้อ่านมากกว่าเดิม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ปัจจัยภายใน

โครงสร้างการบริหารองค์กร

มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารองค์กรข่าวสด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ทำให้การบริหารภายในองค์กรย่อมที่จะเปลี่ยนแปลงไป การบริหารองค์กรของข่าวสดมีลักษณะคือการบริหารงานแบบเปิด ซึ่งเป็นการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับผู้บริหาร การตัดสินใจหรือนโยบายต่าง ๆ ไม่มีขั้นตอนมากมาย ทำให้งานดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารธุรกิจหนังสือพิมพ์ที่ต้องการความรวดเร็วแข่งกับคู่แข่งและเวลา

นโยบายและแนวทางการตลาด กลยุทธ์ต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายข่าว

ผลจากที่โครงสร้างการบริหารงาน กองบรรณาธิการเปลี่ยนแปลง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการตลาด กลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงนโยบายข่าวด้วย มีการนำกลยุทธ์ด้านการตลาดมาใช้ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และจากเดิมที่ฝ่ายการตลาดและจัดจำหน่าย กองบรรณาธิการ และฝ่ายโฆษณา ไม่เคยมาประชุมเพื่อทราบแนวทางในการทำงานร่วมกัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นด้วยการปรับปรุงองค์กรไปพร้อมๆ กัน คือในด้านกองบรรณาธิการปรับปรุงเนื้อหาข่าว รูปแบบสีทันขณะที่ฝ่ายโฆษณาเพิ่มประสิทธิภาพในการหาโฆษณาและแนะนำข้อดีข้อเสียต่อกองบรรณาธิการถึงลักษณะการจัดหน้า เพื่อที่จะให้ลูกค้าชอบและมาลงโฆษณา ส่วนฝ่ายการตลาดจัดจำหน่ายและการจัดจำหน่ายต่างนำกลยุทธ์ในการขายมาใช้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการขายให้กับตัวแทนจำหน่าย ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับตัวแทนจำหน่าย เพิ่มสิทธิประโยชน์หรือการเข้าถึงตลาดผู้อ่านด้วยการทำการประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์โดยวิธีการแจก ติดโลโก้หนังสือพิมพ์ตามสถานที่ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการโฆษณาหนังสือพิมพ์ในโทรทัศน์เพื่อให้เป็นที่ติดตามของผู้อ่าน ทั้งนี้การดำเนินการของทั้งสามฝ่ายพร้อม ๆ กันทำให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีพัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นไปพร้อม ๆ กัน

เทคโนโลยีการผลิตหนังสือพิมพ์

เมื่อมีการขยายตัวในด้านองค์กร ด้านการตลาดและการจัดจำหน่ายแล้ว ในส่วนของเทคโนโลยีการผลิตหนังสือพิมพ์จึงต้องมีการขยายตัวตามไปด้วย ดังนั้นทางผู้บริหารจึงได้ซื้อเครื่องพิมพ์ที่สามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้มากขึ้นจากเดิมที่สามารถผลิตได้เพียงวันละ 40,000 ฉบับเป็นวันละ 250,000 ฉบับ พร้อมๆ กับนำเครื่องสอดหนังสือพิมพ์เข้ามาใช้แทนแรงงานคน

ปัจจัยภายนอก

ตลาดผู้อ่าน

หากในองค์กรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปมากมาย แต่ตลาดผู้อ่านไม่ยอมรับหรือไม่มีความสามารถในการตอบรับได้ เมื่อนั้นการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาด้านต่าง ๆ ข้อมที่จะไม่มีความหมาย และองค์ประกอบที่จะทำให้ตลาดผู้อ่านยอมรับได้นั้น นอกเหนือจากเนื้อหาและข่าวตรงกับความต้องการของผู้อ่านแล้ว ระดับการศึกษา รายได้ ของผู้อ่านมีส่วนสำคัญต่อความต้องการบริโภคข่าวสารเช่นกัน สำหรับหนังสือพิมพ์ข่าวสดนั้นถือว่าช่วงการขยายตัวอยู่ในช่วงที่ผู้อ่านได้รับการสนับสนุนให้มีการศึกษา ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตดี ไม่มีปัญหาเรื่องปากท้อง ทำให้ผู้อ่านมีเงินทองพอที่จะใช้ในการบริโภคข่าวสาร

เหตุการณ์ข่าว

ถือว่าเป็นความโชคดีของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่นำเสนอข่าวแล้วติดตลาด ไม่ว่าจะเป็นข่าวคดีฆาตกรรม 2 แม่ลูกตระกูลศรีชนะขัดแย้ง ข่าวยันตระ ข่าวหย่าร้างระหว่างอาภัสราและศุทธิเกียรติ ซึ่งกระแสข่าวดังกล่าวล้วนแต่ทำให้ผู้อ่านสนใจติดตาม และเป็นเหตุใ้ผู้อ่านติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสดในเวลาต่อมาด้วย ทั้งนี้ตามพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารในหนังสือพิมพ์นั้น ส่วนใหญ่ผู้บริโภคข่าวสารจากหนังสือพิมพ์จะอ่านฉบับใดก็อ่านฉบับนั้นติดต่อกันไป ไม่ค่อยที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แต่หากมีความพอใจในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น จะส่งผลให้เปลี่ยนแปลงไปบริโภคข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ เลย ดังนั้นเมื่อในช่วงการนำเสนอข่าวคดีฆาตกรรม 2 แม่

ถูกตระกูดศรีธนะขัณฑ์ ขวัญตระ ผู้อ่านหันมาให้ความสนใจและติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสด ดังนั้นจึงส่งผลให้ผู้อ่านติดตามอ่านข่าวสดต่อไป

คู่แข่งชั้น

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารของผู้อ่านนั้นจะติดกับหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งฉบับใด หากที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แต่เมื่อผู้อ่านถูกใจการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นก็ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นมาได้ เช่น กรณีของหนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นต้น การที่ได้ส่วนแบ่งการตลาดหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้อ่านเริ่มเมื่อการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่อ่านอยู่ ประกอบกับมีทางเลือกใหม่ ๆ เข้ามาหลังจากที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ครองตลาดผู้อ่านหนังสือพิมพ์หัวสีอยู่นาน ทำให้ผู้อ่านต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของตนเอง

นอกจากนี้แล้ว ในส่วนของตัวแทนจำหน่ายหรือแผงหนังสือก็เช่นกัน เมื่อมีทางเลือกอื่นที่ให้ประโยชน์มากกว่า และไม่มีการบีบบังคับในเรื่องของการจำหน่าย ทำให้ตัวแทนจำหน่ายหันมาหาทางเลือกในการเป็นตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์อื่น ๆ นอกเหนือจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ที่ผ่านมานั้นส่วนใหญ่แผงหนังสือหรือตัวแทนจำหน่ายไม่มีทางเลือกจำหน่ายหนังสือพิมพ์หัวสีอื่น ๆ จึงทำให้ยักษ์ใหญ่อย่างไทยรัฐและเดลินิวส์สามารถที่จะบีบตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์หัวสีอื่น ๆ จึงทำให้ยักษ์ใหญ่อย่างไทยรัฐและเดลินิวส์สามารถที่จะบีบตัวแทนจำหน่ายด้วยการให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่น้อย เมื่อมีข่าวสดมาให้เลือกและให้ค่าตอบแทนที่สูงกว่าจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผูกขาดเกิดขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภคและของตัวแทนจำหน่าย อันเนื่องมีเหตุผลมาจากตัวคู่แข่งชั้นเองนั้น ส่งผลช่วยเสริมให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

เมื่อสภาพสังคมเป็นสังคมที่สนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับล้วนแต่ส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียน การอ่านออกเขียนได้ของประชาชน ตลอดจนในเรื่องของการสื่อสารมวลชน ที่มีการเปิดเสรี อีกทั้งนักการเมืองต้องการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารว่าได้ทำอะไรไปบ้าง ส่วนประชาชนต้องการรับรู้การทำหน้าที่ของเหล่านักการเมืองเช่น

กัน ดังนั้นจึงช่วยทำให้สังคมมีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างเปิดกว้างมากขึ้น และสื่อที่ได้เปรียบที่สุดเนื่องจากมีราคาถูกและหาซื้อได้ง่ายคือสื่อสิ่งพิมพ์นั่นเอง ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์มีการขยายตัวได้ง่ายขึ้น

อภิปรายผล

ปัจจัยภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรหนังสือพิมพ์ข่าวสดขยายตัวและมีปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้สามารถขยายตัวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงผลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถอภิปรายผลเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน

1.1 โครงสร้างการบริหารองค์กร

โครงสร้างองค์กรของข่าวสดที่เห็นได้ชัดเจนว่ามีการเปลี่ยนแปลงคือโครงสร้างในส่วนของรายชื่อผู้ถือหุ้น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายขององค์กร ส่งผลให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรตามมาจากนโยบายที่เปลี่ยนไปซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาองค์กรที่ว่า การพัฒนาองค์กรนั้นจะต้องพยายามเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนทั่วทั้งองค์กร โดยเริ่มจากผู้บริหารระดับสูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเจริญเติบโตขององค์กรงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ คือ งานวิจัยของ David C. Coulson and Anne Hansen เรื่อง “ The Louisville Courier-Journal’s News Content After Purchase By Gannett” ซึ่งเป็นการวิจัยถึงการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ The Louisville Courier หลังจากที่เปลี่ยนแปลงผู้บริหาร จากการวิจัยพบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ข่าวสดโดยการเปลี่ยนเปลี่ยนนายลิขิต จงสกุล บรรณาธิการบริหาร เป็นนายฐากร บุนปาน ส่งผลให้องค์กรเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมีการจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรข่าวสดใหม่ มีการจัดระเบียบขององค์กรที่ชัดเจน

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารองค์กร ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นตามมา เพราะเมื่อผู้บริหารองค์กรเปลี่ยน นโยบายการบริหารงานย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านองค์กรและตัวหนังสือพิมพ์นั้นเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านและให้อยู่รอด

ได้ในธุรกิจหนังสือพิมพ์ ด้วยการปรับเปลี่ยนเนื้อหา การนำเสนอข่าวสารตลอดจนรูปแบบสีสรรของหนังสือพิมพ์ข่าวสดให้เป็นที่ยอมรับและตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้มากที่สุด

1.2 นโยบายและแนวทางการตลาด กลยุทธ์ต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายข่าว

ตามหลักกลยุทธ์ส่วนผสมการตลาด (4P's) ที่ McCarthy กล่าวไว้ว่าการที่จะเสนอสินค้าให้กับตลาดเป้าหมายนั้นจะต้องพิจารณาส่วนผสมการตลาด คือสิ่งที่องค์กรสามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างตลาดได้ (McCarthy,1975) อันได้แก่ สินค้า สถานที่จำหน่าย การส่งเสริมการขายและราคา ทั้งนี้จากที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารองค์กรข่าวสด ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการนำเสนอข่าวสารตลอดจนนโยบายทางการตลาดและจัดจำหน่าย ดังนั้นทางผู้บริหารองค์กรจึงได้ใช้กลยุทธ์ 4Ps เพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเนื้อหาของข่าวด้วยการเพิ่มเนื้อหาเบา เช่น เพิ่มหน้าบันเทิง ข่าวพระเครื่อง ปรับเปลี่ยนคอลัมน์ต่าง ๆ ตลอดจนปรับรูปแบบสีสรรของหนังสือพิมพ์ให้มีสีสันสดใส จัดหน้าให้น่าอ่าน เพิ่มช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้นด้วยการสร้างความสัมพันธ์กับตัวแทนจำหน่าย มีการให้รางวัลกับตัวแทนจำหน่ายที่สามารถจำหน่ายหนังสือพิมพ์ได้ตามเป้า ส่วนลูกค้าช่วงที่รับหนังสือพิมพ์จากตัวแทนจำหน่ายไปจำหน่ายนั้นสนับสนุนให้เลื่อนชั้นเป็นตัวแทนจำหน่ายต่อไป รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้หนังสือพิมพ์เป็นที่รู้จักของผู้อ่านด้วยการใช้กลยุทธ์การแจกหนังสือพิมพ์ให้ได้อ่าน คิดโลโก้หนังสือพิมพ์ตามแผงหนังสือต่าง ๆ แจกตามเทศกาลกินเจ ตามการแสดงคอนเสิร์ต หน้ามหาวิทยาลัย ตามป้ายรถเมล์

ทั้งนี้การใช้กลยุทธ์ทางการตลาดดังกล่าวร่วมกับการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหนังสือพิมพ์และความสามารถของกองบรรณาธิการตลอดจนการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ส่งผลให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดมียอดขายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเวลาเพียง 5 ปีโดยเฉพาะปีพ.ศ. 2537 ที่มียอดขายจำหน่ายหนังสือพิมพ์ข่าวสดสูงขึ้นกว่าปีพ.ศ. 2536 ถึง 261.79%

1.3 เทคโนโลยีการผลิตหนังสือพิมพ์

ในส่วนของเทคโนโลยีการผลิตหนังสือพิมพ์ นับเป็นกลไกกระตุ้นให้งานหนังสือพิมพ์มีประสิทธิภาพทั้งด้านเนื้อหาและหน้าตา (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537) ทั้งยังมีส่วนช่วยรองรับการขยายตัว

ด้านอื่น ๆ ด้วย สำหรับหนังสือพิมพ์ข่าวสดนั้นในระยะแรก ๆ ยอดจำหน่ายน้อย การผลิตต่ำจำนวน 40,000 ฉบับต่อวัน แต่เมื่อมีการขยายตัวด้านยอดจำหน่ายเพิ่มสูงขึ้น ทางฝ่ายผลิตจึงต้องปรับเทคโนโลยี เพื่อให้ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการของตลาด จากเดิมที่เครื่องพิมพ์สามารถพิมพ์ได้ 40,000 ฉบับต่อวัน เครื่องพิมพ์ใหม่สามารถพิมพ์ได้ถึง 250,000 ฉบับต่อวัน ในส่วนของการขนส่งหนังสือพิมพ์ได้ขยายตัวเพิ่มจากเดิมที่ใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการขนส่งหนังสือพิมพ์ไปยังตัวแทนจำหน่าย จึงมีข้อจำกัดในการขนส่ง เนื่องจากบางสถานที่ไกล ๆ และทุรกันดาร รถยนต์ไม่สามารถเข้าไปได้ เช่น เกาะสมุย เชียงใหม่ ดังนั้นจึงได้มีการขยายการขนส่งด้วยเครื่องบินเพื่อให้สะดวกรวดเร็วและเข้าถึงทุกสถานที่

2. ปัจจัยภายนอก

2.1 ตลาดผู้อ่าน

ตามหลักการบริหารการตลาดนั้นไม่ว่าจะผลิตสินค้าอะไรจะต้องคำนึงผู้ซื้อเป็นสำคัญ ซึ่งสำหรับผู้ซื้อในธุรกิจหนังสือพิมพ์คือผู้อ่านนั่นเอง ดังนั้นหากผู้อ่านไม่มีศักยภาพในด้านการซื้อแล้วธุรกิจย่อมไม่ได้รับการตอบรับและจะไม่สามารถขยายตัวได้ ทั้งนี้สำหรับประชากรในระหว่างปี พ.ศ. 2533-2538 มีอัตราการอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคข่าวสารเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับมีรายได้ประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีความสามารถในการจับจ่ายในด้านข้อมูลข่าวสาร และวิธีการรับรู้วิธีหนึ่งคือการรับรู้ผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์เนื่องจากเป็นสื่อที่มีราคาค่อนข้างถูก หาซื้อได้ง่าย ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย “พัฒนาการและแนวโน้มของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน : การวิเคราะห์เดอะเนชั่นกรุป” ของ ศศิยา วิจิตรจามรี ที่สรุปว่า ผู้อ่านในประเทศมีการศึกษามากขึ้น ทำให้ความต้องการรับรู้ข่าวสารเพิ่มมากขึ้น อุตสาหกรรมด้านสิ่งพิมพ์จึงต้องขยายตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

2.2 เหตุการณ์ข่าว

การที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเปิดประเด็นข่าวเด่นหลาย ๆ ข่าว เช่น ข่าวอันตราย คดีฆาตกรรม 2 แม่ลูกตระกูลศรีระชะพันธ์ ข่าวการหย่าร้างของอภัสราและสุทธิเกียรติ นอกจากเหตุการณ์ข่าวเหล่านี้

นั่นจะมีผลทำให้ยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ในขณะนั้นเพิ่มขึ้นแล้ว โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวคดีฆาตกรรม 2 แม่ถูกตระกูลศรีธนะขัณฑ์ที่ทำให้ยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ข่าวสดเพิ่มถึงร้อยละ 261.79 ในปีพ.ศ.2537 แล้ว เหตุการณ์ข่าวต่าง ๆ ยังมีส่วนในการสร้างความสนใจในตัวหนังสือพิมพ์ให้กับผู้อ่านให้นิยม เชื่อถือการนำเสนอข่าวและติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสดต่อมาเรื่อย ๆ

2.3 คู่แข่งขัน

การที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดขยายตัวได้นั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการเสนอข่าวที่คู่แข่งไม่นำเสนอและไม่ให้ความสำคัญ เช่น ข่าวอันตราย แต่ปรากฏว่าเป็นข่าวที่อยู่ในความสนใจของทุกคน เมื่อคู่แข่งไม่นำเสนอข่าวดังกล่าวจึงเปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ส่วนแบ่งการตลาดบางส่วนมา ได้จากการนำเสนอข่าวดังกล่าว นอกจากนี้แล้วการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับตัวแทนจำหน่าย มีความเห็นใจกับผู้ร่วมธุรกิจกัน กรณี ที่ราคาต้นทุนกระดาษเพิ่มสูงขึ้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐคุมยอดคืนจากตัวแทนจำหน่ายเหลือเพียง 3% จากเดิม 10% ทำให้ตัวแทนจำหน่ายหลายรายหันมาเพิ่มยอดรับหนังสือพิมพ์ข่าวสดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นคู่แข่งถือเป็นปัจจัยที่มีส่วนผลักดันให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดขยายตัว

2.4 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

Porter (Lyman Porter, 1992) มีแนวคิดว่าในการเปลี่ยนแปลงองค์กรนั้นเกิดจากปัจจัย 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ถือเป็นปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงองค์กร เนื่องจากเมื่อสภาพเศรษฐกิจรุ่งเรือง องค์กรย่อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญขึ้น ถ้าหากสภาพเศรษฐกิจซบเซา คนว่างงานมากขึ้น องค์กรย่อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เล็กลงหรือยกเลิกไปในที่สุด ส่วนสภาพสังคมและการเมือง ย่อมมีผลกระทบต่อองค์กร มีอิทธิพลทำให้องค์กรเปลี่ยนแปลงไป

ผลการวิจัยพบว่าสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2534-2538 นั้นมีลักษณะการเติบโตไปในทิศทางที่ดี สภาพเศรษฐกิจรุ่งเรือง มีอัตราการเจริญเติบโตติดต่อกัน โดยเฉพาะช่วงปี 2535-2537 ซึ่งสอดคล้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ขยายตัวมากในช่วงเวลานี้ องค์กรมีรายได้จากการขายโฆษณาเพิ่มขึ้นโดยระหว่างปีพ.ศ.2536-2538 ข่าวสดมี

รายได้จากการโฆษณาถึงร้อยละ 85.98 100.03 และ 202.85 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตนั่นเอง และเมื่อองค์กรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการขายโฆษณาอย่างมั่งคั่งผลให้ธุรกิจหนังสือพิมพ์ขยายตัวตามไปด้วย

จากข้อสันนิษฐานในการวิจัย “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด”
ที่ว่า

1. การขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดนั้นเกิดจากปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ปัจจัยภายใน นโยบายและแนวทางกองบรรณาธิการ นโยบาย และ กลยุทธ์ทางการตลาด
ผู้บริหารในองค์กร

- ปัจจัยภายนอก ตลาดผู้อ่าน กระแสเหตุการณ์รวมถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม
และการเมือง

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วนั้นเนื่องมาจากความร่วมมือของทั้งกองบรรณาธิการ ฝ่ายการตลาดและจัดจำหน่าย ฝ่ายโฆษณา ตลอดจนบุคลากรในองค์กรที่มีการประสานงานกันได้ดีเป็นทีม ขณะที่กองบรรณาธิการเปลี่ยนแปลงแนวทางการนำเสนอข่าว บุคลากรในองค์กรต่างรับนโยบายมาปฏิบัติ ด้านฝ่ายการตลาดและฝ่ายจัดจำหน่ายพยายามหาตลาดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ให้เพิ่มขึ้น ขยายตลาดให้กว้างขวางพร้อม ๆ กับที่ฝ่ายโฆษณารายได้จาก การขายโฆษณาเข้าองค์กร ซึ่งการประสานงานกันเป็นทีมเวิร์กอย่างดีนั้นทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ปัจจัยภายใน ในเรื่องของนโยบายและแนวทางกองบรรณาธิการ นโยบาย และกลยุทธ์ทางการตลาด ผู้บริหารในองค์กรเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดขยายตัวมากกว่าปัจจัยภายนอก คือ ตลาดผู้อ่าน กระแสเหตุการณ์รวมถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งเป็นไปตามข้อสันนิษฐาน

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภายในองค์กร ทั้งในเรื่องของตัวองค์กรและบุคลากร มิได้สัมภาษณ์หรือสำรวจความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ นอกองค์กร หรือบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรข่าวสด ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ไม่ใช่เอกสารนั้น อาจจะมีลักษณะของการเข้าข้าง (Bias) อยู่บ้าง ดังนั้นเพื่อให้มีลักษณะของความคิดเห็นหลากหลาย ควรที่จะสัมภาษณ์ผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรด้วย อาจจะได้มุมมองที่แตกต่างกันออกไป

2. ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นองค์กรที่เริ่มก่อตั้งในระยะเวลาไม่กี่ปี ดังนั้นจึงมีปัญหาในเรื่องของระบบฐานข้อมูล ยังไม่มีระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จึงทำให้การศึกษาในเรื่องของรายละเอียดต่าง ๆ อาจจะไม่ครบถ้วนไปบ้าง และบางครั้งอาจจะได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรที่ใช้ความจำ จึงทำให้อาจจะทำให้ตัวเลขคลาดเคลื่อนไปบ้าง ประกอบกับองค์กรยังไม่มีระเบียบโครงสร้างเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารไม่ต้องการบริหารงานแบบเข้มงวด จึงทำให้การเขียนแผนผังโครงสร้างนั้นอาจจะไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

3. เนื่องจากการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ถือเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในขณะนี้ จึงทำให้มีข้อมูลบางอย่างไม่สามารถเปิดเผยได้อย่างละเอียด จึงทำให้ผลการวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

4. ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีการเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ทำให้เห็นภาพการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่ไม่ชัดเจนนัก แต่เนื่องจากรายละเอียดในเรื่องของยอดการจำหน่าย รายได้ของธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์อื่นนั้นไม่เปิดเผย จึงทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาศึกษาเปรียบเทียบกับภาพขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ในการศึกษา “วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด” นี้ เป็นการศึกษาข้อมูลเฉพาะองค์กรข่าวสดเพียงองค์กรเดียวเท่านั้นหากต้องการเห็นภาพของปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่มีผลต่อการขยายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรที่จะศึกษาปัจจัยขององค์กรที่แตกต่างกันกับการขยายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อจะได้เห็นภาพที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากปัจจัยสำหรับ

สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีผลต่อการขยายตัวนั้นย่อมที่จะไม่เหมือนกัน เพราะในแต่ละองค์กรย่อมที่จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน

2. นอกจากการมุ่งเน้นศึกษาถึงปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการขยายตัวของหนังสือพิมพ์แล้ว เห็นว่าควรที่จะให้ความสำคัญกับสังคมการบริโภคข่าวสารด้วย เนื่องจากพบว่าปริบทในสังคมแต่ละสังคมนั้นมีส่วนกำหนดเนื้อหาของการนำเสนอข่าวด้วยเช่นกัน กล่าวคือ หากสังคมนั้นเป็นสังคมเครียด ภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ข่าวสารที่ต้องการบริโภคคือข่าวเบา ๆ หากหนังสือพิมพ์ไม่นำเสนอข่าวดังที่ผู้บริโภคต้องการ หนังสือพิมพ์นั้นย่อมที่ไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้อ่านแน่นอน ดังนั้นหากมีการวิเคราะห์ถึงสภาพของสังคมตามแนวการเลือกใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร จะทำให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสารในช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตในช่วงปีพ.ศ. 2533-2538 กับช่วงปีพ.ศ. 2539-2541 เนื่องจากเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะวิกฤต เพื่อศึกษาว่าภาวะเศรษฐกิจนั้นทำให้เกิดการขยายตัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง